

Ympäristöluvan vakuuden määrittäminen, Parkanon Keräystuote Oy

Rakennus- ja ympäristölautakunta 02.12.2025 § 117
860/11.01.00.00/2023

Valmistelija: Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta

Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunta myönsi 18.6.2024 § 75 valituksenalaisella päätöksellä ympäristöluvan Parkanon Keräystuote Oy:n jätteenkäsittelylaitokselle. Päätöksestä valitettiin Vaasan hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeuden 7.11.2025 antamassa ratkaisussa hallinto-oikeus kumoo Parkanon kaupungin rakennus- ja ympäristölautakunnan päätöksen jätteen käsittelytoiminnan vakuutta koskevan ratkaisun osalta ja palauttaa asian tältä osin rakennus- ja ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi. Lisäksi hallinto-oikeus muutti päätöksen kahta lupamääräystä. Muilta osin päätös jäi voimaan hallinto-oikeuden muuttamassa muodossaan.

Hallinto-oikeus toteaa ratkaisussaan, että hakemuksesta tai valituksenalaisesta päätöksestä ei ilmene, millä perusteella hakemuksessa esitetyn ja valituksenalaisella päätöksellä hyväksytyn vakuuden määrän on katsottu olevan riittävä asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi ympäristönsuojelulain 59 §:n ja 60 §:n 1 momentin tarkoittamalla tavalla. Ympäristönsuojeluasetuksen 6 §:n 1 momentin 7 kohdan nojalla hakemuksessa olisi tullut esittää laskelma laitoksella varastoitavien jätteiden kuljetus- ja käsittelykustannuksista ja muista toiminnan lopettamisen kustannuksista sekä laskelman perusteella riittäväksi arvioitu jätteen käsittelytoiminnan vakuuden määrä. Koska näitä tietoja ei ole hakemuksessa esitetty ja valituksenalainen päätös siten perustuu tältä osin puutteelliseen selvitykseen, hallinto-oikeus kumoo päätöksen osittain jätteenkäsittelyn vakuutta koskevalta osalta.

Hakemuksen täydentäminen

Asiaa uudelleen käsiteltäessä hakijalle on ympäristönsuojelulain 40 §:n mukaisesti varattu tilaisuus täydentää hakemustaan. Parkanon Keräystuote Oy on täydentänyt hakemusta laskelmalla vakuudesta. Yrityksen mukaan 10 000 euron vakuus on riittävä. Parkanon Keräystuote Oy toteaa vastineessaan, että eri jätelajien enimmäisvarastointimäärät tuskin koskaan käytännössä toteutuvat.

Asian käsittely

Laitoksen vuosittainen kapasiteetti on noin 18 000 tonnia jätteeksi luokiteltavia kierrätysmateriaaleja. Laitokselle tuotavat jätelajit ovat pääosin syntyipisteessään lajiteltua jätettä, ja ne varastoidaan erillisissä kasoissa ja lavoilla kullekin jätelajille varatulla alueella. Materiaalit toimitetaan jatkokäsittelyyn, materiaalihyötykäyttöön, energiantuotantoon tai maarakentamiseen.

Ympäristöluvassa sallitut eri jätelajien enimmäisvarastointimäärät ovat:

- Purkubetoni ja -tiili sekä keramiikka 100 t
- Asfalttijäte 60 t
- Puujäte 300 t
- Paperi ja kartonki 60 t

- Metallijäte (syntypaikkalajitellut metallijakeet ja -romut, muista jätteistä erotellut metallit sekä laitoksella syntyvät betoniteräkset) 30 t
- Lasi 0,3 t
- Muovi 40 t
- Lajittelematon rakennus- ja purkujäte 40 t

Jätevakuusoppaassa 2024 (YM:n julkaisuja 2024) suositellaan, että vakuuden määrän laskennassa käytetään lähtökohtana jätteen luvan mukaista enimmäisvarastointimäärää. Muu kuin täysin kattava, jätteen luvan mukaiseen enimmäismäärään sidottu vakuus voi johtaa siihen, että toiminnanharjoittajan katsotaan saavan EU:n perussopimuksessa määriteltyä kiellettyä valtiontukea. Vakuuden määrän arvioinnin tulee perustua tilanteeseen, jossa palvelut hankitaan markkinaehtoisesti kolmannelta osapuolelta. Tällöin viranomaisella ei ole käytössään toiminnanharjoittajan omia sopimussuhteita ja niihin perustuvia hinnastoja tai toiminnanharjoittajan omia laitteita tai varastoja.

Vakuudenkäyttötilanteessa jätteitä ei voida käsitellä ennen kuin vasta sen jälkeen, kun jätteet on toimitettu kolmannelle osapuolelle. Toiminnanharjoittajalta jääneet jätteet toimitetaan käsiteltäväksi sellaisessa muodossa, jossa jätteet on varastoitu. Vakuuden määrän on siis oltava riittävä, jotta toimet voidaan suorittaa viranomaisen tilaamana ulkopuolisen toimijan toimesta. Hankinnassa on myös noudatettava hankintalainsäädäntöä.

Oppaan loppuun on koottu taulukoihin esimerkinomaisia kustannustietoja eri toiminnoista (kuljetus, käsittely, vastaanotto, varastointi ym.). Taulukoissa esitetyjä kustannuksia ei tule käyttää suoraan sellaisenaan vakuuslaskelmissa, vaan niitä tulisi pitää lähinnä vertailuarvona tai referenssitietoina kustannustasosta sinä ajankohtana, kun ne on laadittu. Ajantasaiset kustannukset tulee arvioida ja selvittää tapauskohtaisesti vakuuslaskelmia tehtäessä ja vakuuksien määriä arvioitaessa. Haasteellista arvioinnista tekee se, että kustannukset voivat muuttua ja vaihdella ajan myötä merkittävästi. Kaiken lisäksi jätehuoltoon liittyvien toimijoiden hinnoittelu on vaihtelevaa ja erilaisia hinnoittelutapoja on paljon. Vakuusmäärässä voidaan perustellusti ottaa huomioon myös se, että jätteellä voi olla myös taloudellista arvoa.

Käsittelykustannuksia

Vakuusmäärän laskemisessa on selvitetty eri jätejakeille markkinoilta saatavaa käsittelypalvelua ja paikallisten toimijoiden veloituksia. Kun kyseessä on yritystoiminta, yrityksen tulee jätehuoltopalvelua tarvitessaan etsiä sitä markkinoilta ja yhteistyökumppania Materiaalitorin kautta. Materiaalitori on tarkoitettu yritysten ja organisaatioiden jätteiden ja sivuvirtojen ammattimaiseen vaihdantaan ja näihin liittyviin palveluihin. Materiaalitori edistää jätteiden, sivuvirtojen ja ylijäämämateriaalien hyötykäyttöä tarjoamalla kohtaamispaikan, jossa materiaalien tarjoajat ja tarvitsijat voivat löytää toisensa. Vasta kun todetaan, ettei muuta palvelua ole kohtuullisesti saatavilla, voi kunnallinen jäteyhtiö tarjota toissijaiseen vastuuseen perustuvaa jätehuoltopalvelua. Pirkanmaan Jätehuolto Oy:n taksan 2025 mukaiset hinnat ovat todennäköisesti kalleimmasta päästä käsittelypalvelua, mutta antavat kuitenkin osviittaa eri jätejakeiden käsittelykustannuksista. Taksa on myös julkinen ja siten helposti saatavilla. Alla PJH:n taksan mukaisia käsittelykustannuksia eri jätteille. Hintoihin lisätään arvonlisäveroprosentti (25,5 %).

- Betoni- ja tiilijäte (hyödynnettävä) 45,00 €/t (+ alv)
- Keramiikka (loppusijoitettava jäte, jäteverollinen) 185,00 €/t (+ alv)
- Asfalttijäte (hyödynnettävä) 25,00 €/t (+ alv)

- Puujäte (kyllästämätön puu ja puulevyt) 31,00 €/t (+ alv)
- Lasi (loppusijoitettava jäte, jäteverollinen) 185,00 €/t (+ alv)
- Lajittelematon rakennus- ja purkujäte (esikäsiteltävä jäte) 172,00 €/t (+ alv)

PJH ei ota vastaan isoja määriä metallijätettä. Muovijätteen ensisijainen vastaanotto on tuottajayhteisön terminaalissa.

Suurin osa purkubetoni ja -tiili sekä keramiikka jätteestä on betonia ja tiiltä. Tämän vuoksi laskennassa on arvioitu keramiikan määräksi 20 % jätejakeen kokonaismäärästä.

Alla käsittelykustannuksia ympäristöluvan mukaisilla enimmäisvarastointimäärillä:

- Purkubetoni ja -tiili $45,00 \text{ €/t (+ alv)} \times 80 \text{ t} = 4\,518 \text{ €}$
- Keramiikka $185,00 \text{ €/t (+ alv)} \times 20 \text{ t} = 4\,643,5 \text{ €}$
- Asfalttijäte $25,00 \text{ €/t (+ alv)} \times 60 \text{ t} = 1\,882,5 \text{ €}$
- Puujäte $31,00 \text{ €/t (+ alv)} \times 300 \text{ t} = 11\,671,5 \text{ €}$
- Lasi $185,00 \text{ €/t (+ alv)} \times 0,3 \text{ t} = 69,65 \text{ €}$
- Lajittelematon rakennus- ja purkujäte $172,00 \text{ €/t (+ alv)} \times 40 \text{ t} = 8\,634,4 \text{ €}$

Asfalttijäte kelpaa usein hyötykäyttöön. Esimerkiksi Asfalttikallio Oy ottaa vastaan asfalttia maksutta, jolloin sen käsittelykustannus olisi 0 €. Tämä on huomioitu vakuuden määrää laskettaessa puolittamalla asfalttijätteen käsittelykustannus, jolloin kulut olisivat jätejakeen osalta 941,25 €.

Lajittelemattomalle rakennus- ja purkujätteelle on markkinoilla tarjolla myös huomattavasti edullisempi käsittelypalvelu $124 \text{ €/t (+ alv)} \times 40 \text{ t} = 6\,224,8 \text{ €}$.

Puhtaalla puujätteellä, paperilla ja kartongilla, metallijätteellä sekä muovilla voidaan arvioida olevan taloudellista arvoa. Jätehuoltoon liittyvien toimijoiden mukaan puhtaasta puusta maksetaan keskimäärin 7 €/t, metallijätteestä maksetaan keskimäärin 160 €/t, paperi- ja kartonkijätteestä 40 €/t ja muovijätteestä (laadusta riippuen) keskimäärin 50 €/t.

Ympäristöluvan mukaisilla enimmäisvarastointimäärillä tämä tarkoittaa:

- Puujäte $7 \text{ €/t} \times 300 \text{ t} = 2\,100 \text{ €}$
- Metallijäte $160 \text{ €/t} \times 30 \text{ t} = 4\,800 \text{ €}$
- Paperi- ja kartonkijäte $40 \text{ €/t} \times 60 \text{ t} = 2\,400 \text{ €}$
- Muovijäte $50 \text{ €/t} \times 40 \text{ t} = 2\,000 \text{ €}$

Vaikka laitokselle tuotavat jätejakeet ovat pääosin syntypisteessään lajiteltua jätettä, vakuudenkäyttötilanteessa jätteet toimitetaan käsiteltäväksi sellaisessa muodossa, jossa jätteet on varastoitu. Eteen voi myös tulla tilanteita, joissa osa jätteestä on jostain syystä kierrätykseen kelpaamatonta (esim. märkää ja/tai likaista), jolloin se ei kelpaa tuottajayhteisöjen terminaalissa. Tällöin jäte joudutaan käsitellä energiahyödynnettävänä tuotantotoiminnan jätteenä. Riittävän vakuuden laskennassa nämä seikat on huomioitu kustannusarviona tilanteessa, jossa 10 % paperista ja kartongista (6 t) sekä 20 % muovista (8 t) ei kelpaisi kierrätykseen ja näiden jätejakeiden luokitteluksi tulisi energijäte. Sen vastaanottohinta on 120,00 €/t Hyötykeräys Oy:lle Sastamalaan. Kierrätykseen kelpaamattoman paperin ja kartongin sekä muovin käsittelykustannus:

- $120,00 \text{ €/t (+ alv)} \times 14 \text{ t} = 2\,108,4 \text{ €}$

Lisäksi on huomioitu kustannusarvio tilanteessa, jossa 20 % puujätteen enimmäisvarastointimäärästä tulisi toimittaa Koukkujärven jätekeskukseen Nokialle.

- $31,00 \text{ €/t (+ alv)} \times 60 \text{ t} = 2\,334,3 \text{ €}$

Loput puujätteestä, paperista ja kartongista sekä muovista kierrätykseen toimitettuna:

- Puujäte $7 \text{ €/t} \times 240 \text{ t} = 1\,680 \text{ €}$
- Paperi- ja kartonkijätteellä $40 \text{ €/t} \times 54 \text{ t} = 2\,160 \text{ €}$
- Muovijätteellä $50 \text{ €/t} \times 32 \text{ t} = 1\,600 \text{ €}$

Kuljetuskustannuksia

Kaikkien jätteiden osalta on arvioitu kuljetuskustannuksia mahdolliseen ympäristöluvan omaavaan käsittelypaikkaan. PJH:n vastaanottamien jätteiden osalta käsittelypaikkana on käytetty Koukkujärven jätekeskusta Nokialla. Puujätteen käsittelypaikkana on käytetty Revisol Oy:tä Nokialla. Paperi- ja kartonkijätteen sekä muovijätteen kuljetuskustannuslaskelmissa käsittelypaikkana on käytetty Hyötykeräys Oy:tä Sastamalassa tai Stena Recycling Oy:tä Virroilla. Metallijätteen käsittelypaikkana on käytetty Kuusakoski Oy:tä Tampereella. Lajittelematon rakennus- ja purkujätteen käsittelypaikkana on käytetty Stena Recycling Tampereella. Hintoihin lisätään arvonlisäveroprosentti (25,5 %).

Alla kuljetuskustannuksia ympäristöluvan mukaisille jätemäärille:

- Purkubetoni- ja tiili sekä keramiikka $328 \text{ €/krm (+ alv)} \times 7 \text{ krm (noin 15 t/krm)} = 2\,881,48 \text{ €}$
- Asfalttijäte $328 \text{ €/krm (+ alv)} \times 3 \text{ krm (noin 20 t/krm)} = 1\,234,92 \text{ €}$
- Puujäte $328 \text{ €/krm (+ alv)} \times 12 \text{ krm (noin 5 t/krm)} = 4\,939,68 \text{ €}$
- Lasi $328 \text{ €/krm (+ alv)} \times 1 \text{ krm} = 411,64 \text{ €}$
- Lajittelematon rakennus- ja purkujäte $453,50 \text{ (+ alv)} \times 2 \text{ krm (noin 25 t/krm)} = 1\,138,28 \text{ €}$

Jätehuoltoon kuuluvan toimijan mukaan puujätteen toimitus onnistuu kuudella kuormalla. Kuljetus kustantaa 530 €/kuorma. Hintaan lisätään arvonlisäveroprosentti (25,5 %).

- $530 \text{ €/krm (+ alv)} \times 6 \text{ krm} = 3\,990,9 \text{ € kuluja}$

Jätehuoltoon kuuluvan toimijan mukaan paperi- ja kartonkijätteen sekä muovijätteen (yhteensä 100 t) toimitus onnistuu yhteensä kolmella kuormalla. Kuljetus kustantaa 550 €/kuorma ja lastaus 250 €/kuorma. Hintoihin lisätään arvonlisäveroprosentti (25,5 %). Yhteensä tämä tekee:

- $550 \text{ € (+ alv)} \times 3 + 250 \text{ € (+ alv)} \times 3 = 3\,012 \text{ €}$

Jätehuoltoon kuuluvan toimijan mukaan metallijätteen (yhteensä 30 t) toimitus onnistuu yhdellä kuormalla. Kuljetus kustantaa noin 500 € (2 €/km). Metallijätteestä maksetaan 4 800 €, josta jäisi kuljetuskustannusten jälkeen noin 4300 €.

Toiminnan lakatessa tulisi hulevesialtaista ottaa vesinäyte. Näytteestä on analysoitava lämpötila, pH, sameus, sähkönjohtavuus, CODCr, kokonaistyyppi, kokonaisfosfori ja öljyhiilivedyt. Näytteenotolle ja analysoinnilla arvioidaan hinnaksi 1000 €.

Toiminta-alue on olemassa olevaa teollisuusaluetta, eikä toiminnan päättymisen aiheuta lakatessaan suuria kustannuksia, sillä alue ja rakennukset soveltuvat sellaisenaan edelleen teollisuuden käyttöön. Kiinteistön omistaa Parkanon Keräystuote Oy. Toiminnan loppumisesta aiheutuvien kustannusten katsotaan liittyvän pääasiassa alueen siistimiseen ja jätteiden toimittamiseen asianmukaiseen ympäristöluvan omaavaan käsittelypaikkaan. Muita toiminnan lopettamiseen liittyviä kustannuksia ovat toiminnan tarkkailu vesinäytteiden analysoinnin muodossa. Jätteiden käsittely- ja toimituskustannukset joidenkin jätteiden

taloudellinen arvo huomioituna Parkanon Keräystuote Oy:n vakuuden määräksi muodostuu 29 024,02 €. Vakuuden turvin laitoksella varastoidut jätteet voitaisiin toimittaa pois alueelta ja suorittaa näytteenotto.

Päätös on kaupungin strategian mukainen.

Esittelijä	Ympäristötarkastaja Elsi Hietaranta
Päätösehdotus	Parkanon Keräystuote Oy:n ympäristöluvan vakuuden määräksi päätetään esitettyjen laskelmien perusteella 29 000 euroa. Nykyinen vakuus tulee muuttaa vastaamaan päätettyä vakuutta.

Sovelletut säädökset

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 59, 60 ja 61 §

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös toimitetaan luvan haltijalle.

Muutoksenhaku

Päätökseen voi hakea muutosta valittamalla siitä Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Käsittely	Keskustelun kuluessa Liisa Kallioniemi esitti että vakuuden määräksi asetetaan 20 000 €. Esitystä ei kannatettu, joten se raukesi kannattamattomana.
-----------	--

Päätös	Rakennus- ja ympäristölautakunnan päätökseksi tuli näin esittelijän pohjaehdotus. Liisa Kallioniemi jätti asiasta eriävän mielipiteen. Perusteluna että esittämänsä vakuussumma olisi kompromissi toiminnanharjoittajan ja esittelijän esitysten välillä.
--------	---